

Маріупольський
державний
університет

**ІННОВАЦІЇ
В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ:
ТЕОРІЯ, ПЕРСПЕКТИВИ, ШЛЯХИ ЗАГРОВАДЖЕННЯ У
ПРАКТИКУ**

**Збірник матеріалів
III Всеукраїнської науково-практичної конференції**

Київ - 2024

Інновації в дошкільній освіті: теорія, перспективи, шляхи запровадження у практику: збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції, 28 березня 2024 року / за заг. ред. Ю.О.Демидова. Маріуполь: МДУ, 2024. 207 с.

Редакційна колегія:

- Голова** – Микола ТРОФИМЕНКО, ректор МДУ, кандидат політичних наук, професор;
- Заступник голови** – Олена БУЛАТОВА, перший проректор МДУ, доктор економічних наук, професор;
- Члени оргкомітету:**
- Юлія ДЕМИДОВА, завідувач кафедри дошкільної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент;
  - Катерина КРУТІЙ, доктор педагогічних наук, професор кафедри дошкільної освіти;
  - Ольга ФУНТИКОВА, доктор педагогічних наук, професор кафедри дошкільної освіти;
  - Світлана МАКАРЕНКО, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти;
  - Оксана ПОПОВСЬКА, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти;
  - Вікторія ЯЙЛЕНКО, старший викладач кафедри дошкільної освіти;
  - Ірина ДЕСНОВА, в. о. завідувача кафедри практичної психології, кандидат педагогічних наук, доцент;
  - Оксана ГОЛЮК, завідувач кафедри педагогіки та освіти, кандидат педагогічних наук, доцент.

Рекомендовано до друку Вченою радою психолого-педагогічного факультету
Маріупольського державного університету
(протокол № 10 від 28 березня 2024 року)

Статті публікуються в авторській редакції

© Колектив авторів, 2024

© Кафедра дошкільної освіти МДУ, 2024

Подрезенко Л.А.,

здобувачка 1 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти,
освітня програма «Дошкільна освіта. Інклюзія»

Маріупольський державний університет, м. Київ

Науковий керівник

Крутій К. Л.,

д. пед. наук, професорка,

професорка кафедри дошкільної освіти

Маріупольський державний університет, м. Київ

ТЕХНОЛОГІЇ ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ З УКРАЇНСЬКОЮ НАРОДНОЮ ТВОРЧІСТЮ В МУЛЬТИКУЛЬТУРНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

В умовах мультикультурного суспільства важливо знайомити дітей з українською народною творчістю, щоб зберегти й передати наступним поколінням нашу багату культурну спадщину. Виховати дитину свідомим громадянином й патріотом означає сформувати в ній комплекс відповідних знань, якостей і рис характеру.

Народознавство – це важливий напрямок виховання дошкільнят, який знайомить їх з українською культурою, традиціями та звичаями. Ця наука спрямована на те, щоб діти зрозуміли і на рівні підсвідомості засвоїли народну мораль, відповідні норми поведінки, побутові етику та естетику, оволоділи навичками та вміннями трудової діяльності, фізичного розвитку та вдосконалення. Основою занять з народознавства є різноманітні народні традиції. Дослівний переклад терміну «фольклор» з англійської – народна мудрість, народне знання. Під «фольклором» ми розуміємо художнє відображення дійсності у словесно-музично-образотворчій і драматичній формах колективної народної творчості, які пов'язані з життям, побутом і традиціями народу. В ній відбито етичні та естетичні погляди народу [4].

Цілями та завданнями навчання народознавству дошкільників є:

- Формування уявлення про Україну як про свою Батьківщину;
- Виховання любові та поваги до української мови, традицій, звичаїв та обрядів;
- Розвиток почуття патріотизму та національної свідомості;
- Ознайомлення з українським фольклором (казками, піснями, прислів'ями, приказками);
- Виховання шанобливого ставлення до української природи та довкілля.

Важливо зазначити, що навчання народознавству має бути цікавим та доступним для дітей дошкільного віку. Тому важливо використовувати різноманітні методи та прийоми, які допоможуть їм краще засвоїти інформацію.

Для того щоб дитина знайшла своє місце в житті, стала успішною та самодостатньою, необхідно, щоб вона глибоко та міцно засвоїла народну духовність і культуру. Нація – це сукупність людей, об'єднаних спільною мовою, історією та культурою, які відрізняють її від інших етносів та народів

світу. Також сюди можна додати певні ознаки психології, характеру та інтелекту. Все це є складовими національної ідентифікації або так званого «коду нації». Національне виховання дитини є основою відродження народної духовності і культури, надання їм можливості існування в часі. Саме з цього духовного джерела проростатимуть паростки відродження, воскресіння нашого народу і спонування його до нового дійового чину.

Існує багато способів ознайомлення дітей з українською культурою.

1. Читання українських народних казок, пісень, легенд, віршів. Це чудовий спосіб прищепити дитині любов до української мови й культури. Вибирайте казки й вірші, які відповідають віку дитини. Читання повинно бути з виразними інтонаціями, щоб зробити процес читання більш цікавим, щоб дитина ставила запитання й ділилася своїми враженнями.

2. Переглядання мультфільмів українською мовою. Це візуально привабливий і захоплюючий спосіб ознайомити дітей з українською творчістю.

3. Відвідування українських народних музеїв та фестивалів. Це чудова можливість для дітей побачити й відчувати українську культуру на власні очі.

4. Вивчення українських народних ремесл. Це цікавий і практичний спосіб ознайомлення дітей з українською творчістю. Можна навчити дитину писати писанки, вишивати, плести з лози або робити ляльки-мотанки. Спільна творчість зближує дітей і дорослих.

5. Використовування технологій ознайомлення дітей з народною творчістю. Існує багато видів технологій, які можна використовувати для ознайомлення дітей з українською народною творчістю, а саме:

1. Інтернет-сайти: сайт «Українська народна творчість», сайт «Казка» та ін.

2. Мультимедійні ресурси:

- Мультфільми: YouTube канал «Мультфільми для дітей українською»;

- Аудіозаписи: сайт «Народні пісні», сайт «Аудіоказки українською»;

- Ігри: сайт «Ігри для дітей», сайт «Українські народні ігри»;

- Інтерактивні книги: сайт «Видавництво А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА», сайт «BookChef».

- Книжковий куточок. Неможливо уявити будь-який виховний чи навчальний процес без прищеплення дітям читацької культури і інтересу до книжок. Тому саме наявність та зміст книжкового куточку в дитячому садку є необхідною умовою реалізації навчально-виховного процесу.

Молодша група: для ознайомлення дітей з куточком книги необхідно розповісти їм про структуру, призначення та загальні особливості куточка; зробити наголос на правилах, яких варто дотримуватися під час роботи у куточку (з книжками треба поводитись обережно, гортати книгу дозволено тільки чистими руками, не використовувати книги для ігор та розваг, після гортання книга має бути повернута на місце).

Середня група: закріплюються навички самостійного та охайного читання книги, розширюються способи догляду за книгою, діти поступово залучаються до реставрації пошкоджених екземплярів, під час читання фокусувати увагу дітей на особливості ілюстрацій та сюжетної лінії.

Старша група: виставляти одночасно 10-12 різнопланових книг, половина з яких має бути знайомою для дітей; враховувати особливий, постійний інтерес старших дошкільників до казок, обов'язково розміщувати в куточку 2-3 книги з казковим сюжетом, декілька книжок із віршами та оповіданнями, які виховують у дитини інтерес до історії, культури та традицій Батьківщини, 3 книги про життя природи, про тварин, рослини [2, с. 108].

3. Мобільні додатки: «Казки України», «Українські народні пісні», «Легенди України», «Українські вірші для дітей», «Ігри для дітей» та ін.

4. Віртуальна реальність: VR-додаток «Українське село», VR-додаток «Казки України», VR-додаток «Легенди України» та ін.

Перевагами використання технологій є:

- Доступність: технології роблять українську народну творчість доступною для дітей у будь-якому місці й у будь-який час.

- Інтерактивність: завдяки технологіям діти можуть не лише пасивно споживати інформацію, але й активно взаємодіяти з нею.

- Візуальна привабливість: технології дозволяють створювати яскраві й барвисті матеріали, які привертають увагу дітей.

- Розваги: технології роблять процес навчання більш цікавим і захоплюючим.

Деякі рекомендації щодо ознайомлення дітей з народною творчістю: вибирайте технології, які відповідають віку дитини; звертайте увагу на якість матеріалів; використовуйте технології як доповнення до традиційних методів навчання; заохочуйте дітей до самостійного вивчення української народної творчості; враховуйте особливості мультикультурного середовища; використовуйте технології для ознайомлення дітей з українською народною творчістю в контексті інших культур; сприяйте діалогу та взаєморозумінню між дітьми з різних культур [1, 3].

Отже, технології – це потужний інструмент, який може допомогти ознайомити дітей з українською народною творчістю. Використовуючи різні технології й ресурси, можна зробити процес навчання цікавим, захоплюючим й ефективним. Для того щоб виховати у дітей самостійність, спостережливість, допитливість, бережливе ставлення до оточуючого середовища потрібно використовувати в роботі різноманітні технології та прийоми.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Богуш А. М., Лисенко Н. В. Українське народознавство в дошкільному закладі. / Навчальний посібник. Київ: Вища школа. 2002. 407 с.
2. Лозинська Є. Українське народознавство дітям дошкільного віку. // Методичний посібник для дошкільних закладів. Львів: Оріяна-Нова. 2008. 208 с.
3. Луценко І. О. Моя країна – Україна. Українське країнознавство для дошкільнят. Київ: Аконт. 2008. 64 с.
4. Ознайомлення дітей з традиціями та побутом українського народу. URL: http://www.konotop-dnz2.edukit.sumy.ua/korisni_posilannya/oznajomlennya_ditej_z_tradicijami_ta_pobutom_ukrainsj_kogo_narodu/ (дата звернення: 23.03.2024).